

**“A seder ci ponemmo ivi ambodui
Vôlti a Levante, ond’eravam saliti;
Chè suole a riguardar giovare altrui.”**

„A usedli jsme tam oba,
obrácení k východu, odkud jsme vystoupili,
neboť pohled tím směrem člověku často prospívá.“

Dante – Očistec IV. 52-54

Místo ležící na třech kontinentech

Kolébka civilizace a vznik nejstarších civilizací právě zde

Judaismus, křesťanství, islám, helénismus

Ex Oriente Lux – pohled k východu – k Jeruzalému – kořeny křesťanství

Dědictví antiky – Řecko – helénismu (vzdělanost, věda přes Arabský svět), Řím – původ na východě – Trója – průvodce Vergilius, římské právo a Byzanc

„Sedíme na západě, ale díváme se na východ, protože tam je naše paměť’.“

FÉNICIE

Semité – sami se nazývali Kananejci nebo Kanaánci – podle oblasti, kterou obývali

Řekové – Phoinikes – purpuroví lidé – podle purpurově zbarvených látek

Ostranka – mořský plž

Purpur od té doby vyhrazen

**význačným osobám – římscí císaři, králové,
kardinálové, taláry soudci**

ABECEDA – zvuky namísto obrázků

Země na pomezí kultur

Hérodotos – Dějiny

„Východní končiny za sídly Peršanů... oblévá z jedné strany Rudé moře, ze severu pak je ohraničuje moře Kaspické a řeka **Araxés** (též Araks – často jako hranice říší – Persie, Médie, Arménie, divoká nespoutaná řeka, Strabón, Xenofón), která teče směrem na východ. Až po Indii je Asie obydlena; od Indie **dále na východ je již pustá a nikdo nedovede povědět, jak to tam vypadá.**“

„Většinu Asie objevil Dareios... U Pohostinného moře (Pontus Euxeinos) žijí kromě Skythů národy ze všech zemí nejdivočejší. Žádný z národů nemůžeme uvést jako příklad moudrosti...“

***„Iskandar nehledal v bitvách jen trůn a moc,
v hlubinách vědění chtěl najít den i noc.
Před světem vztyčil zed', by chránil lidskou zem,
však pravou hradbu moudrosti stavěl v srdci
svém.“ ...Navoí***

„Lituji, že Bůh neudělal v mých prsou otvory ještě širší, abych mohla pořádat jiné druhy potěšení i tam.“

„Purpur je krásným rubášem...“

San Vitale

San Apollinare Nuovo – Ravenna

Morava – Cyril a Metoděj

Ekloga – řecky, inspirace pro Soudní zákon pro laiky – Velká Morava – Zakon sudnyj ljudem – „V každém sporu je třeba mít svědky věrohodné, bohabojné a pravdomluvné, a to alespoň tři...“

Unus testis nullus testis

(Deuteronomium 19,15): *„Nestačí jeden svědek proti nikomu... Na výpovědi dvou nebo tří svědků bude založena věc.“*

Dig. 48.18.20: Zde se uvádí, že výpověď jednoho svědka nemá být slyšena (*testimonium unius non esse audiendum*)

The Rus

Ahmad Ibn Fadlan, c. 922

From the eighth to tenth centuries AD, the Varangians, as Norsemen from Sweden and the Isle of Gotland were called, found portages between riverine routes that linked Scandinavia to Constantinople via the Dnieper River and Black Sea, and to Baghdad's hinterlands via the Volga River and Caspian Sea. By 830 AD, the Varangians **had established themselves as the ruling class among the Slavic settlements from the southern Baltic coast to Kiev in a new polity known as the Rus**. From these areas of settlement, Rus nobility ranged on voyages of **trade and plunder**, selling **furs (doslova srst – kůže), wax, and slaves** captured in northern Europe to heavily populated areas.

<https://content.ucpress.edu/chapters/12938.ch01.pdf>

M. Crichton – Jurský park, Skandální odhalení, Pohotovost, Pojídači mrtvol, též 13th Warrior – u nás Vikingové, **Ibn Fadlán** – Antonio Banderas

<https://www.csfd.cz/film/1772-vikingove/prehled/>, 67 %

Russians, Ukrainians, and Belarusians are all descendants of Ancient Rus, which was the **largest state in Europe**. Slavic and other tribes across the vast territory – from Ladoga, Novgorod, and Pskov to Kiev and Chernigov – were **bound together by one language** (which we now refer to as Old Russian), economic ties, the rule of the princes of the Rurik dynasty, and – after the baptism of Rus – the **Orthodox faith**. The spiritual choice made by **St. Vladimir**, who was both Prince of Novgorod and Grand Prince of Kiev, still largely determines our affinity today.

The throne of Kiev held a dominant position in Ancient Rus. This had been the custom since the late 9th century. The **Tale of Bygone Years** captured for posterity the words of Oleg the Prophet about **Kiev**, **"Let it be the mother of all Russian cities."**

<http://en.kremlin.ru/events/president/news/page/281><http://en.kremlin.ru/events/president/news/page/281>

Andrej Rublev

—

sv. Pavel

**Andrej Tarkovskij –
Andrej Rublev, CSFD
85 %**

**Vylíčení doby konce
tatarské nadvlády a
posilování Ruska**

Ibráhím ibn Jákúb – spis o cestě Evropou – „Město Frága je vystavěno z kamene a vápna a je největším městem co do obchodu.“ Slované, Rusové, muslimové, Židé, platidlo – šátečky

Po dobytí Maury – právě zde centrum Chalífátu (přetrval 800 let)

711 – vylodění Maurů – Tárik ibn Zijád (Džebel el Tárik – Tárikova skála, Gibraltar) – obsazení Toleda – al-Andalus – arabský název pro poloostrov

732 – „záchrana Evropy“ u Poitiers – Karel Kladio, Roland atd.

Nejintenzivnější setkání Evropy s islámem, nejbohatší země v Evropě, rozvoj měst (Cordoba – nejbohatší město Evropy – mešity, lázně, knihovny, veřejné osvětlení, 500 000 obyvatel, Paříž 36 000), marcipán, mýdlo, parfémy, koberce, pomeranče, pasta na zuby, ovocné sirupy – šerbet, Granada – Alhambra (al-Hamra – Červený hrad)

Kniha Rogerova (12. stol.)

Roger II. – sicilský normanský král – prosperita, rozvoj vědy...

Al-Idrísí – one of the first major **state-sponsored** scientific research projects in history

The **atlas** compiles 70 maps of the known world with associated descriptions and commentary of each specific location by Al-Idrisi

Palermo, most mezi východem a západem

Vychází z Ptolemaia, obvod Země – 37 000 km, odchylka do 10 %

Konec 6. století – zhoršení ekonomické situace (Peršani, přerušení obchodních cest...)...

...sociální rozpory mezi bohatými a prostými příslušníky kmene (zasažení více než bohatší vrstvy)...

...vedou k nutnosti hledání nového společenského uspořádání...

...toto nové zřízení se mělo opírat o monoteismus, islám

Muhammad (cca 570-632) – Hášimovský rod kmene Kurajš – Muhammad Ahmad – nadmíru velebný, al-Mustafa – vyvolený... nejde o původní jméno, to neznáme

Brzy ztrácí rodiče, výchova strýc Abú Tálib

Služba u bohaté vdovy Chadidža – sňatek (25 let) – finanční zajištění ho přivedlo k zabývání se sociálními a společenskými problémy, judaismem i křesťanstvím...

610, jeskyně Giár Harrá na hoře Hirá, zjevení Boží vůle archandělem Gabriele Džibrílem – Iqra! – Čti, přednášej... bránil se, že to neumí... měl si slova opakovat a zapamatovat

...řada dalších zjevení, seznámení nejdříve své blízké, později hlásány i veřejně

Počet stoupenců zprvu malý – příbuzní, známí, chudí a otroci – přitažlivost v soucitu a snaha odstranit sociální nerovnosti

...skupina oddaných jednomu Bohu – muslimové – odevzdání se do vůle Boží – islám

Prvky judaismu, křesťanství, zoroastrismu, přesto však originální systém

Základní autoritou je Korán, soubor Prorokových zjevení

...člověk je před Bohem slabý, věřící má být trpělivý, pokorný Bohu a jeho poslům... na zemi, rajský život v posmrtném životě (jeho pasivní očekávání zde na zemi)

Náhlá smrt 632 – obec vůbec není pevná – spory o nástupnictví

Spory o nástupnictví – dva uchazeči – Abú Bakr, tchán, otec nejmilejší Prorokovy ženy A'íši a bratranec Proroka, Alí, muž Prorokovy dcery Fátimy

Nástupcem se stal Abú Bakr – prosadil se princip volby (v tomto případě aklamací), hlavou může být jen příslušník kmene Kurajš

X

Zastáncům myšlenky, že nástupcem může být jen pokrevní příbuzný – Prorokovi vnuci – ší'at Alí – strana Alího

Abú Bakr – chalífa, nástupce Posla Božího

Bitva u Karbalá (10. 10. 680)

Definitivní rozštěpení islámu

Husajn ibn Alí (72 mužů) – odmítl uznat chalífu

X

Jazíd I., Umájovec, obrovská převaha, zavraždění prakticky všech

Husajn je pro šíity mučedník

***Svátek Ašúra (desátý), během měsíce Muharram (Zakázaný,
Posvátný, nesmělo se bojovat, první měsíc islámského kalendáře)
– smutek***

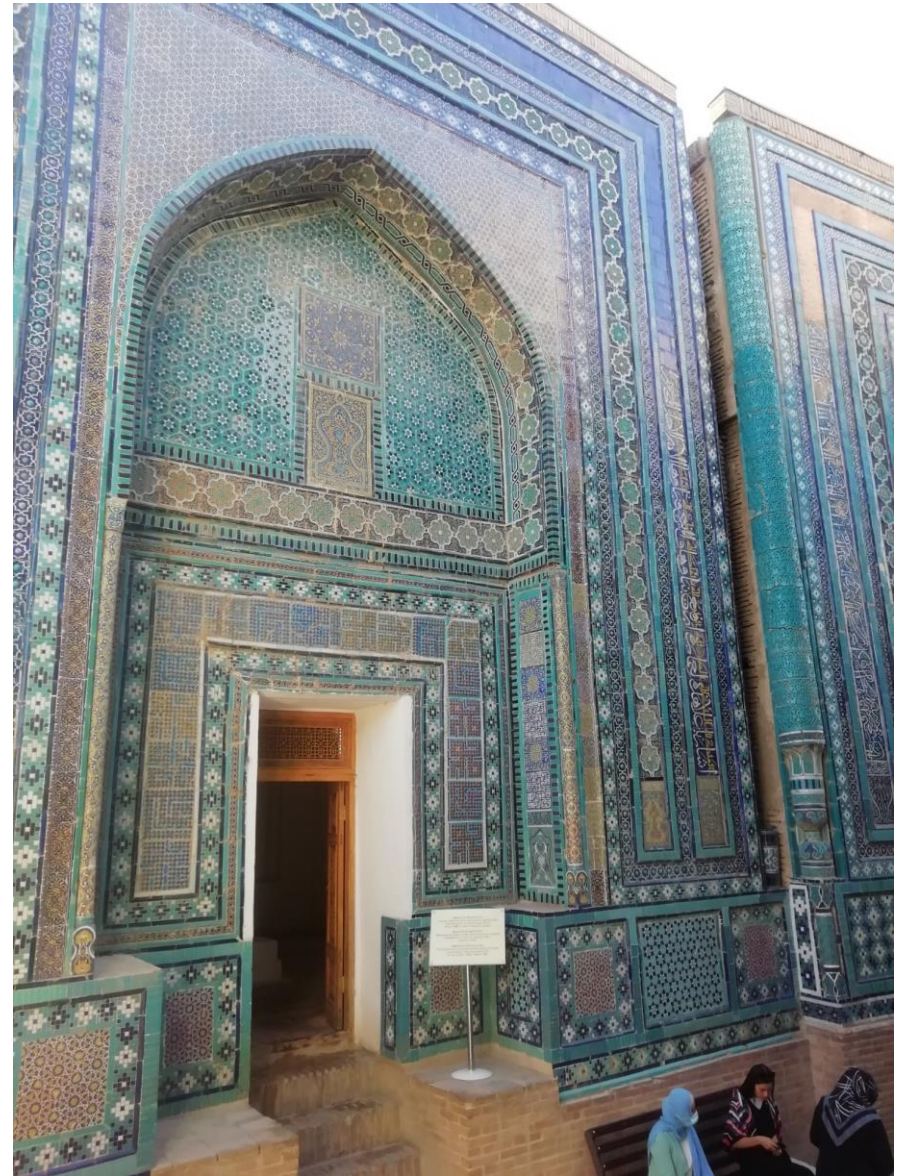
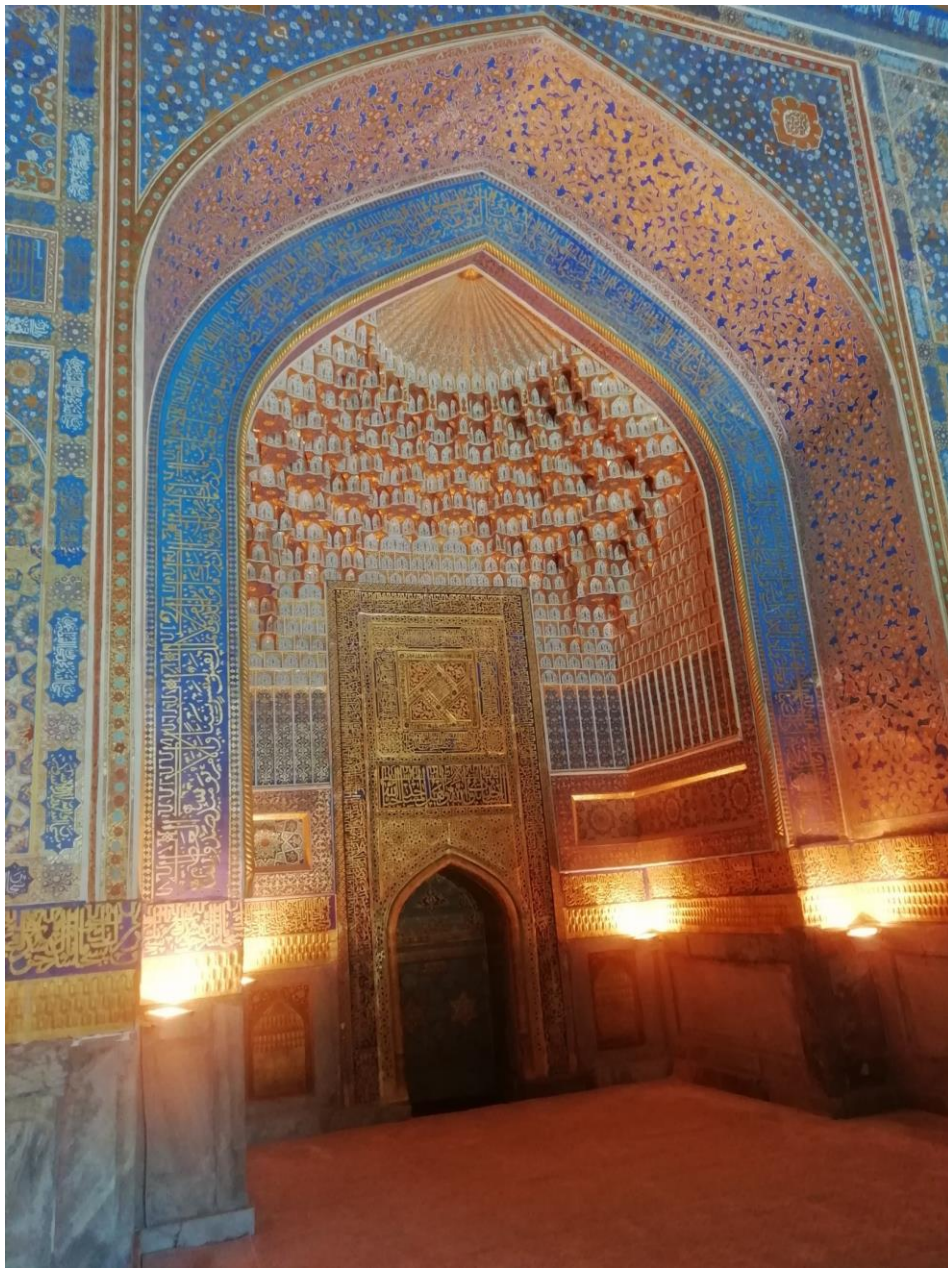
Sunnité – den záchrany Mojžíše a Izraelitů před faraónem (půst)

„Pane, jak bych mohla mít syna, když se
mě žádný muž nedotkl a nejsem žena
nepočestná?“

?

Architektura – bohaté zlatené kupole, tyrkysová a zelená barva, mešity, citadely, hradby, lázně, vodovody, tržiště, karavansaraje (zájezdni hostinec)... nemocnice (Bagdád – 60), útulky, sirotčince

**Budovy situovány do
uzavřeného dvora – bazén,
vegetace**

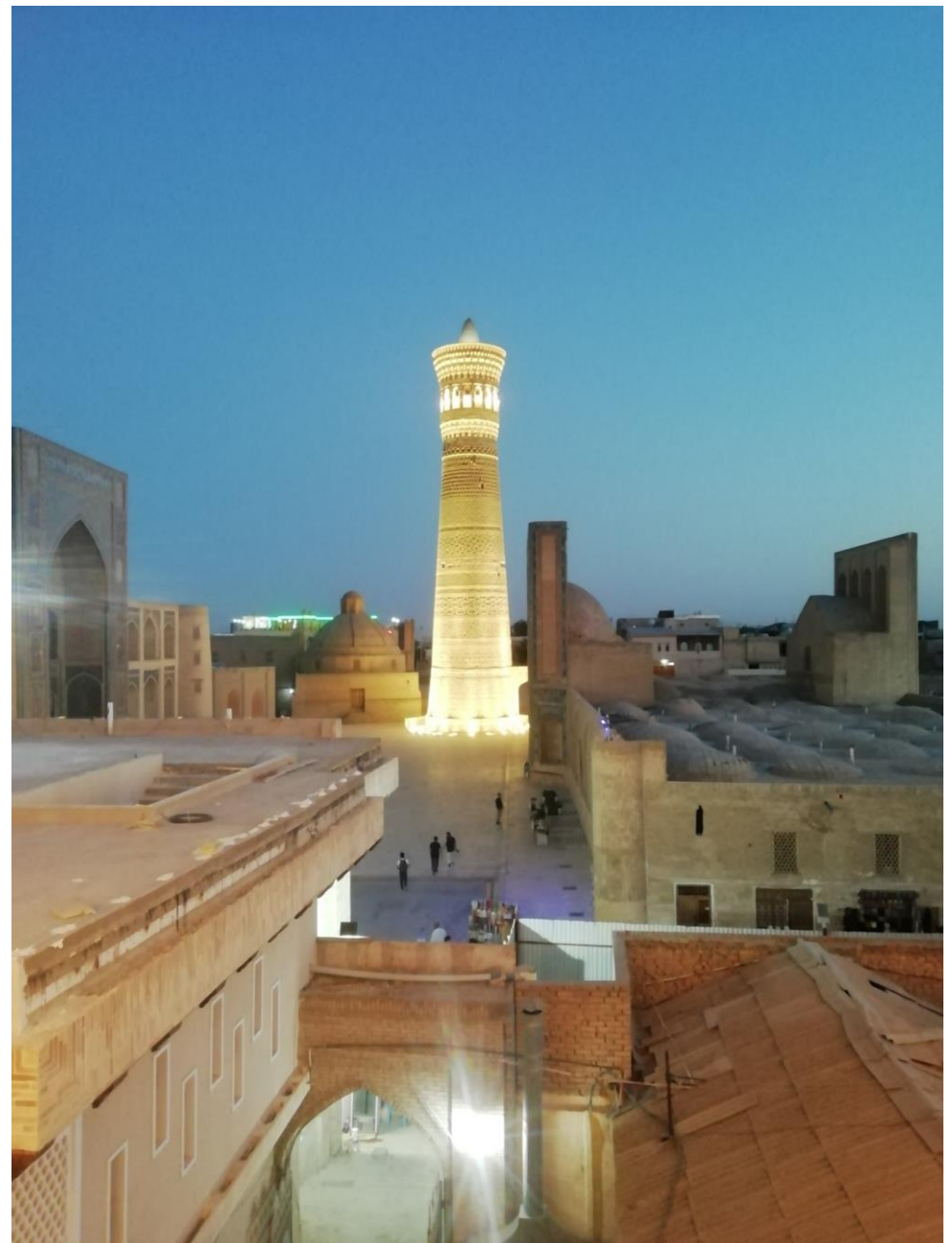

**Mešita – místo padnutí na tvář před
Bohem – společné modlitby,
povinná účast pouze v pátek – den
klidu**

**Obdélník, čtverec, výklenek směrem
k Mekce – mihráb, zdobený, nádrž
na vodu, kazatelna, dikka – pódium
pro duchovního – imám**

Sundání obuvi, omytí

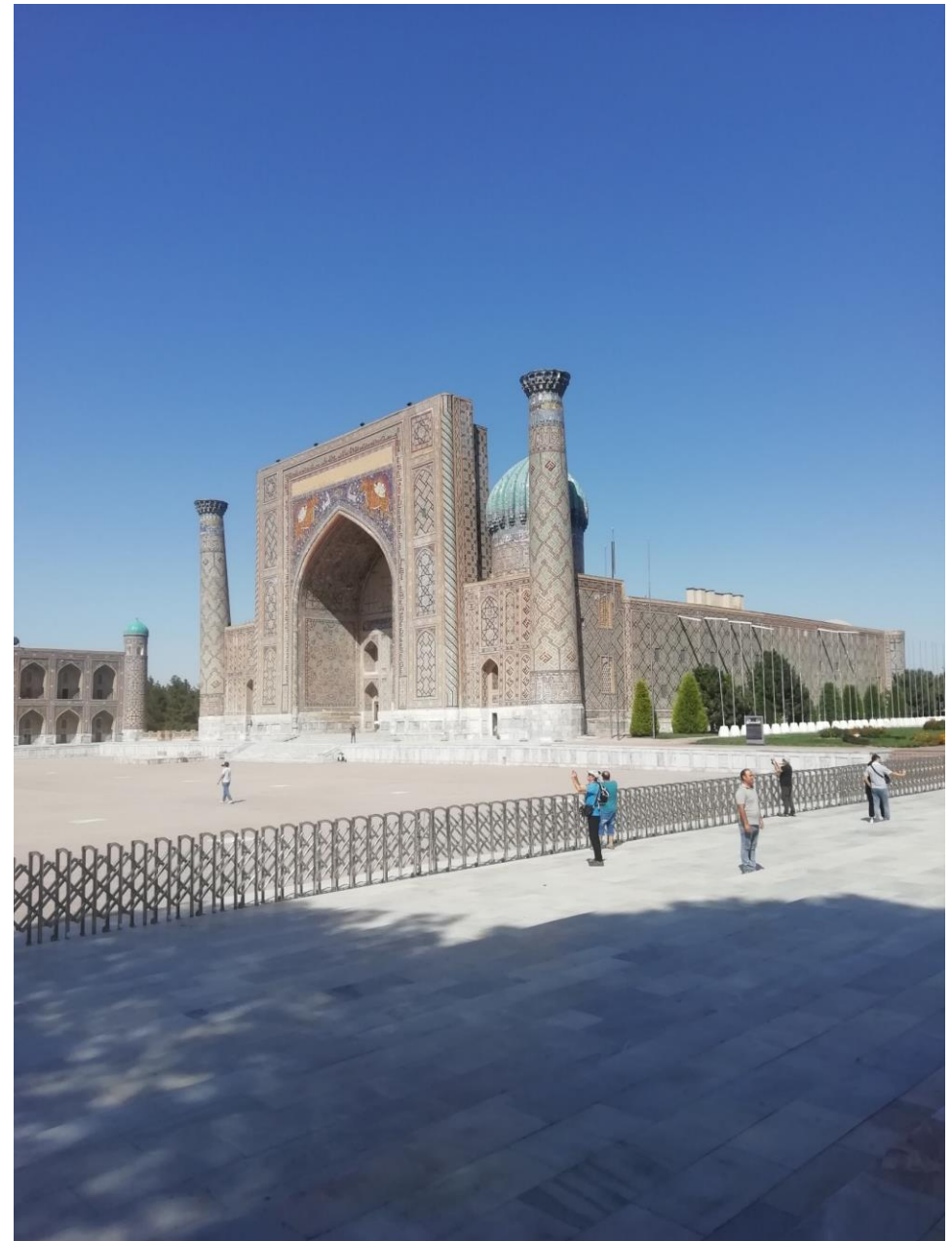
**Součástí je minaret – muezzin
(Slyšte volání muezínovo příběh)**

**Madrasa – ve spojení s mešitou –
místo pro učené diskuse, výuka,
srovnatelné s evropskou
univerzitou – vzdělání pro
duchovní, úředníky – arabština,
právo, matematika, geometrie...
včetně studoven, knihoven a kolejí**

**„...mořili se studiem
Mohammedových řečí vyšlých z
úst samého Alláha, a pak
výplodem těch, kdo besedovali
přímo s Mohammedem a s lidmi
besedovali o těchto besedách s
Mohammedem až konečně
přicházeli k spisům těch, kdo
neznali Mohammeda ani jeho
spolubesedníky, ani
spolubesedníky jeho
spolubesedníků, kteří však nežili
později než čtyři sta let po
Mohammedovi“**

**Bázár – tržiště + něco navíc – tepna města, výroba přímo na místě, často celá čtvrť,
uličky, vlastní mešita, lázně, náměstí...**

**Koberce – značná prestiž,
mezinárodní obchod –
damašek, mušelín (Mosul),
kašmír..., kvalitu udává počet
uzlíků**

Modlitební koberečky

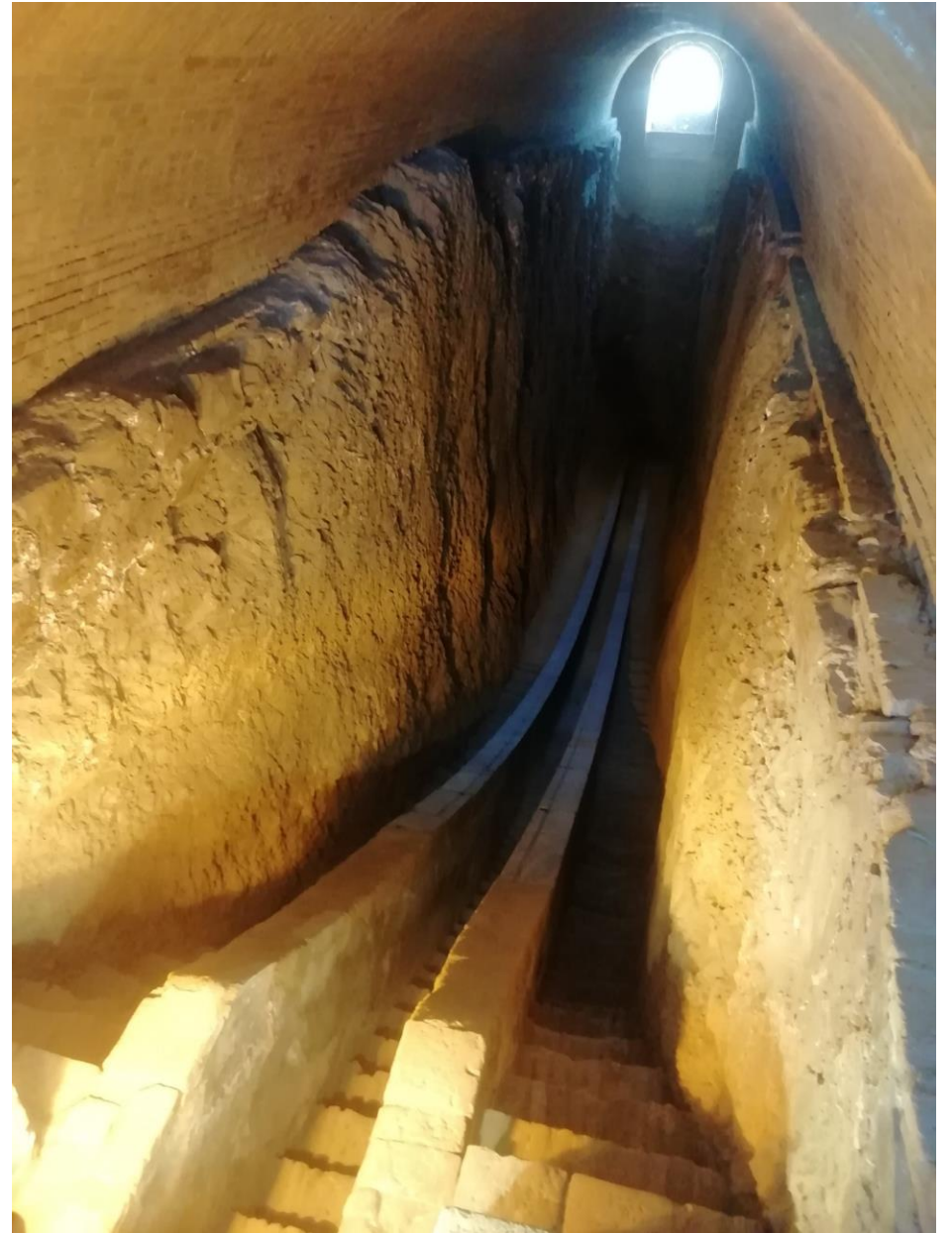
Věda – zprostředkování antického poznání, překlady Aristotela, Platóna v 8. až 10. století, Al-Mansúr – žádost o zaslání řeckých matematických textů (Euklidés), pokračování – Hárún ar-Rašíd – základ západní vědy a filosofie, též Šeherezád a pohádky Tisíce a jedné noci

**Tři hlavní tradice – řecká, indická a čínská – přístup ke všem získal islám
Hedvábnou stezkou**

Indická čísla včetně nuly, arabsky sifr – cifra, astrologie, astronomie, lékařství Ibn Síná – Avicenna (Buchará), matematika, čočky pro dalekohledy, brýle – lom světla – Newton, chemie

Vliv islámu – parfémy, čaj, káva, zmrzlina, sirupy, citrusy, datle, fíky, kytara, názvy hvězd – Aldebaran, zenit, nadir (bod pod pozorovatelem), azimut, mapy, atlasy, papír

al-Bírúní – Aliboron (973-1048) – právník, největší učenec muslimského světa – rotace Země kolem své osy a kolem Slunce, rychlost světla větší než rychlost zvuku, matematika, znalost Aristoela...

Ibn Síná – Avicenna (980-1037) – filosofie, lékařství atd... korespondence s al-Bírúním

Fírdausí (940-1020) – Šáhnáme – Kniha králů – dějiny Persie až do příchodu Arabů (též národní epos Tádžikistánu)

Ulugbeg – astronomie

Baktria, Samarkand, Buchará ...

Příroda...

Izolovanost?

Cesty – Ibn Battúta z Maghribu

1247 – Plan Carpin – italský diplomat, první zprávy Mongolech, Střední a Severní Asii, papežský vyslanec k chánovi, spolu s ním – Štěpán z Čech, františkán, výprava procházela Čechami, přítel Václava I.

„Báli jsme se, že nás zabijí, že budeme trpět hladem, žízní...“

Hedvábná stezka

...a další – Karakoram Highway – z Indie do Střední Asie – sjízdná jen v létě

Bohaté a úrodné provincie – Sogdiana, Baktrie a Chorézm

KULTURA ISLÁMU

Al-iksír, al-mangham...

**Džungle, kmín, nafta, razie, vata, švestka, broskev – perskev (ovoce z Persie),
pyžamo, kabát, šavle, klobouk, dudy**

Mejdan – místo oslav

Dům moudrosti v Bagdádu – Bajt al-Hikma – knihovna,
univerzita, texty z celého světa – Řecko, Indie, Persie

Al-Chorezmí – Al-Džabr – obnovení, scelení narovnáání
– algebra – též pro medicínu – narovnáání zlomených
kostí, „uzdravení rovnice“ – přesunutí z jedné strany
rovnice na druhé s opačným znamínkem

*„Čtverec a deset jeho kořenů se rovná třiceti devíti
jednotkám.“*

Španělština – léčitel

PERSIE

Název z řečtiny, území obývané Peršany, Perseis – dnešní provincie Fárs – jihozápad dnešního Íránu, kultovní centrum říše

Označení pro řadu historických útvarů...

Termín „Perská říše“ ... se nepoužíval, protože šlo o útvar takového rozsahu, že ho nebylo třeba – „země náležející králi“

3. století n. l. – Érán šahr – země Árijů – král králů Éránu a Anéránu (Neíránu) – král všech, vymezení vůči Římské říši – viz též Ježíš

4000 př. n. l. – příchod kmenů ze střední Asie na území dnešního Íránu, zde v té době příbuzné kmeny Médů – Médská říše boje s Lýdií – 585 př. n. l. – bitva na řece Halys (později Lýdský král Kroisos – „překročíš-li řeku Halys, zničíš velikou říši“)

Zprávy – Hérodotos

PERSIE

**Médská říše ovládnuta 550 př. n. l. Peršany, konkrétně Kýros II. –
Achaïmenovská perská říše, viz též Nabuco – Va pensiero**

**Největší impérium té doby – od Mezopotámie až ke Středozemnímu moři, Malá
Asie, Řecko – řecko-perské války**

Dále přičleněn Egypt, část Libye

**Dáreios I. – přičlenil Pákistán, severní Indii, v Evropě údolí Dunaje, povolil
obnovu jeruzalémského chrámu, zoroastrismus, AVESTA, též pošta (přepřahací
stanice), též infrastruktura – zpevněné silnice**

...porážka u Marathónu, později Xerxes – Thermopyly, Salamína, Plataje...

Vyvrácena Alexandrem Makedonským, nástupci Seleukovci

PERSIE

Poté **Parthská říše** – střety s Římany, Crassus (Spartakovo povstání, první triumvirát)

Sasánovská Persie – boje s Římem, poté s Byzancí, avšak příchod Arabů – ti nikdy zcela nedobyli celou Persii (hory), avšak zvítězilo zde nové náboženství, islám – vyvrácení zoroastrismu, povraždění kněží

Mongolové...

Safíjovská Persie – příklon k šíitské větvi islámu – politické důvody (analogie Jindřich VIII. – „roztržka s Římem“) – zde – vůči sunnitské Osmanské říši

Afšárovci, Zandovci, Kádžárovci (viz Velká hra), Pahlaví

“SAVE ME FROM MY FRIENDS!”

PERSIE

Po první válce – na oblast „zbyla jen Británie“ (Němci a Osmané poraženi, Rusko – revoluce) – ropa – zájmy již dříve – 1909 – Anglo-perská ropná společnost, dnešní BP

Zájem o zřízení britského protektorátu, ovšem 1921 Rezá Chán – uchvácení vlády, souhlas parlamentu, svolán jako Rezá Šáh Pahlaví

Od roku 1935 Írán

Stavební program, železnice, vměšování Anglo-perské ropné společnosti – Ábádán – největší rafinerie na světě, dovoz levné ropy do Anglie

Během 2. sv. války – snaha o neutralitu – obvinění ze sympatií z nacismu – vpád do země – Rusové a Britové – ropa do SSSR (po železnici vystavěné šáhem)

Muhammad Rezá Šáh Pahlaví – spojení s Brity a Američany

PERSIE

Znárodnění Anglo-perské ropné společnosti – vyvrcholení protikoloniálních nálad – premiér Mosaddek – zákon – peníze z ropy zůstanou v Íránu – embargo – zmrazení íránských depozit v anglických bankách, odvolání obsluhy rafinérie...

1953 – CIA + MI6 – převrat nikoli sami, ale íránskými protivníky demokraticky zvolené vlády, též obavy z komunismu, návrat šáha

Šáh – represe – zneprátelil si, koho mohl...

1979 převrat – Chomejní – šáh učinil z íránského lidu „méně než amerického čokla“, džihád proti křižákům a sionistům

Založení Islámské revoluční gardy – úkol – zastrašování oponentů, ale též zisky ze státních zakázek

Fatva – Satanské verše

MONGOLOVÉ – Ílchanát (Ílchán – Kníže země, Kníže Míru)

1256–1258 až 1353 – založení – Čingischánův vnuk Hülegü – dobytí Bagdádu, vyplnění města, vyvraždění Abbásovců, zničení zavlažovacích systémů, vřelé vztahy s Byzancí (Michal VIII.)

...postupné přijetí islámu

území Persie, Mezopotámie, **Arménie (Smbat Sparapet – účast na straně Mongolů při dobývání Bagdádu) a okolí**

Il-chán – „podřízený chán“ spojení mongolské vojenské moci a perské byrokracie perské kultury

rozvinutá obchodní síť, literatura a historiografie (Rašid ad-Din), iluminované rukopisy

most mezi Východem a Západem

MONGOLOVÉ – Právo

**ЯРЛЫК ХАНА ТОКТАМЫША ПОЛЬСКОМУ КОРОЛЮ
ВЛАДИСЛАВУ II ЯГАЙЛУ 1393 ГОДА. ПРОБЛЕМА
ПРОИСХОЖДЕНИЯ ДРЕВНЕРУССКОГО ТЕКСТА**

**THE YARLIQ OF TOKHTAMISH KHAN TO KING
WŁADYSŁAW II JAGIEŁŁO OF POLAND: THE PROBLEM
OF THE OLD RUSSIAN TEXT'S ORIGINS**

**Neprávnický pramen – Tajná kronika Mongolů – krátce po smrti Čingischána
(kolem roku 1240 n. l.) – původ a počátky vlády Čingischána, mýty legendy, směli ji
číst jen urození**

„Odedávna Tatarů lid
předky a otce naše zabíjel.
Předkům a otcům
pro pomstu,
pro odplatu je obětujeme,
podle kolíku osy srovnané³⁸
je pobijeme!

Do posledního muže je vyvraždíme!
Zbylé zotročíme,
na všechny strany rozdělíme!“

Nepřítele když přepadnete,
naberte si kořisti,
nakolik jí najdete!
Stepní-li zvěř složíte,
kolik jí zabijete, vezměte!“

„Podnikneme-li útok na nepřítele,
zaútočíme společně na jednom místě.
Podnikneme-li hon na zvěř,
budeme též společně honit na jednom místě.“

Na tato slova Džamuchova vydal Činggis-chahan rozkaz
„Jak může člověk, který vložil ruku na svého pravoplat-
ného chana, být ponechán na živu? Komu může takový

člověk být druhem? Lidem, kteří vložili ruku na svého
pravoplatného chana, s celým jejich pokolením hlavy
setněte!“ A před očima Džamuchovými dal stít lidi,
kteří naň vložili ruku. Činggis-chahan dal pak vzkázat
Džamuchovi:

Marco Polo – Milion

In Asia and Eastern Europe scarcely a dog might bark without Mongol leave, from the borders of Poland and the Gulf of Scanderoon to the Amur and the Yellow Sea. The vast empire which Chinghiz had conquered still owned a nominally supreme head in the Great Kaan, but practically it was splitting up into several great monarchies

Dalimilova kronika – „Tataři“ před „Olomúcem“, obléhání Hostýna – až pozdější legenda

Rabban Bar Sauma (v rámci Mongolské nadvlády)

Obrácený Marco Polo – ujugurský mnich – cesta až k Atlantiku

Setkání s králi a papežem – mise – spojení proti Mamlúkům – původně otroci z Kavkazu, konverze k islámu a tvrdý výcvik – porazili Mongoly a křižáky, vládla Egypt a Sýrie až do 1517 – příchod Osmanů

Filip IV. Sličný, Eduard I. (Bordeaux), Mikuláš IV.

Pax Mongolica a propojení světa – víc, než si myslíme

Fascinace – katedrály, křesťanské relikvie, výbuch Etny

Tímúrovská říše

Timur (Tamerlán) – prohlašoval se za Čingischánova potomka, již vyznával islám, 1380 založení říše od Indie po Kaspické moře a Malou Asii, vraždění, ničení, dobytí Číny zabránila smrt

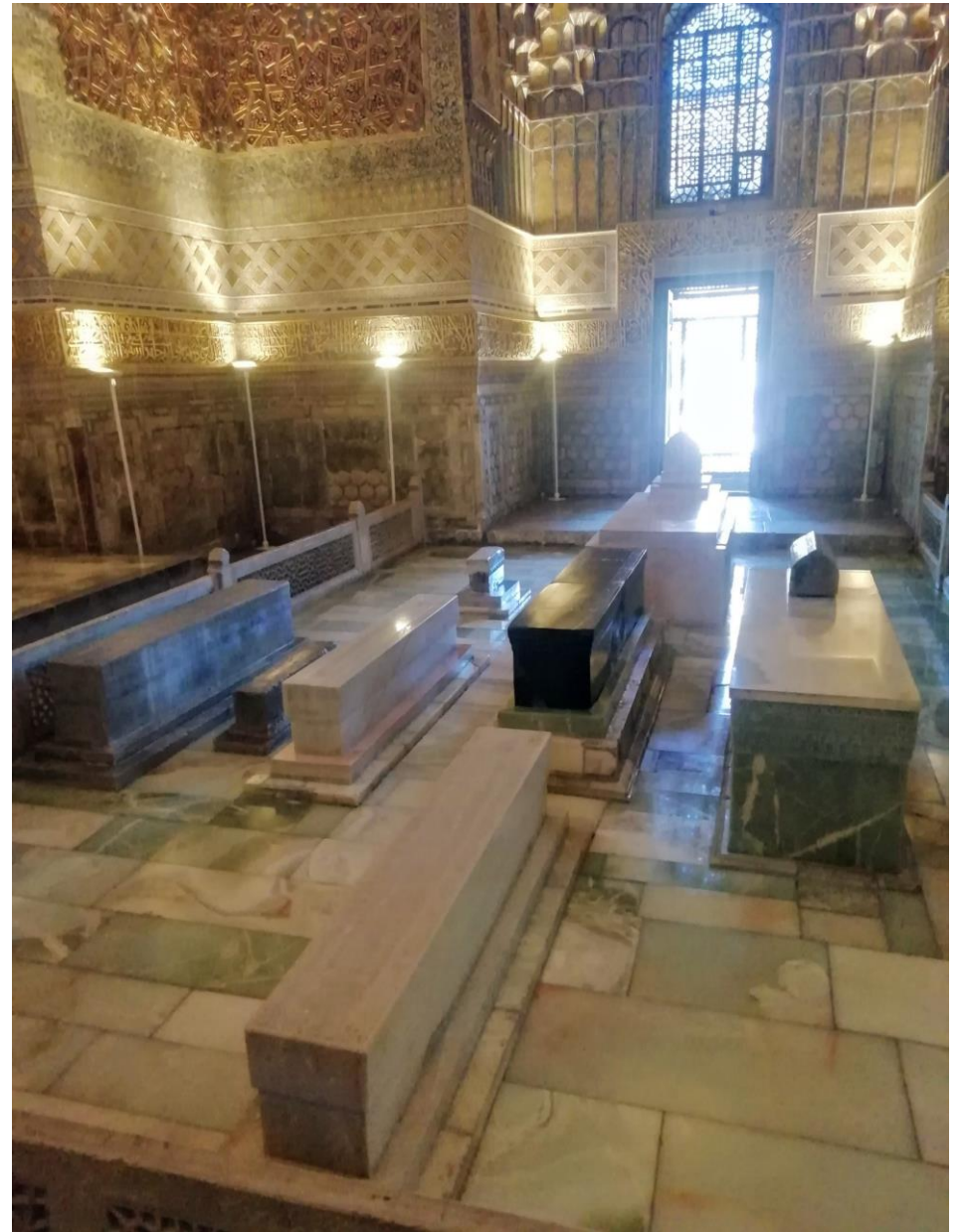
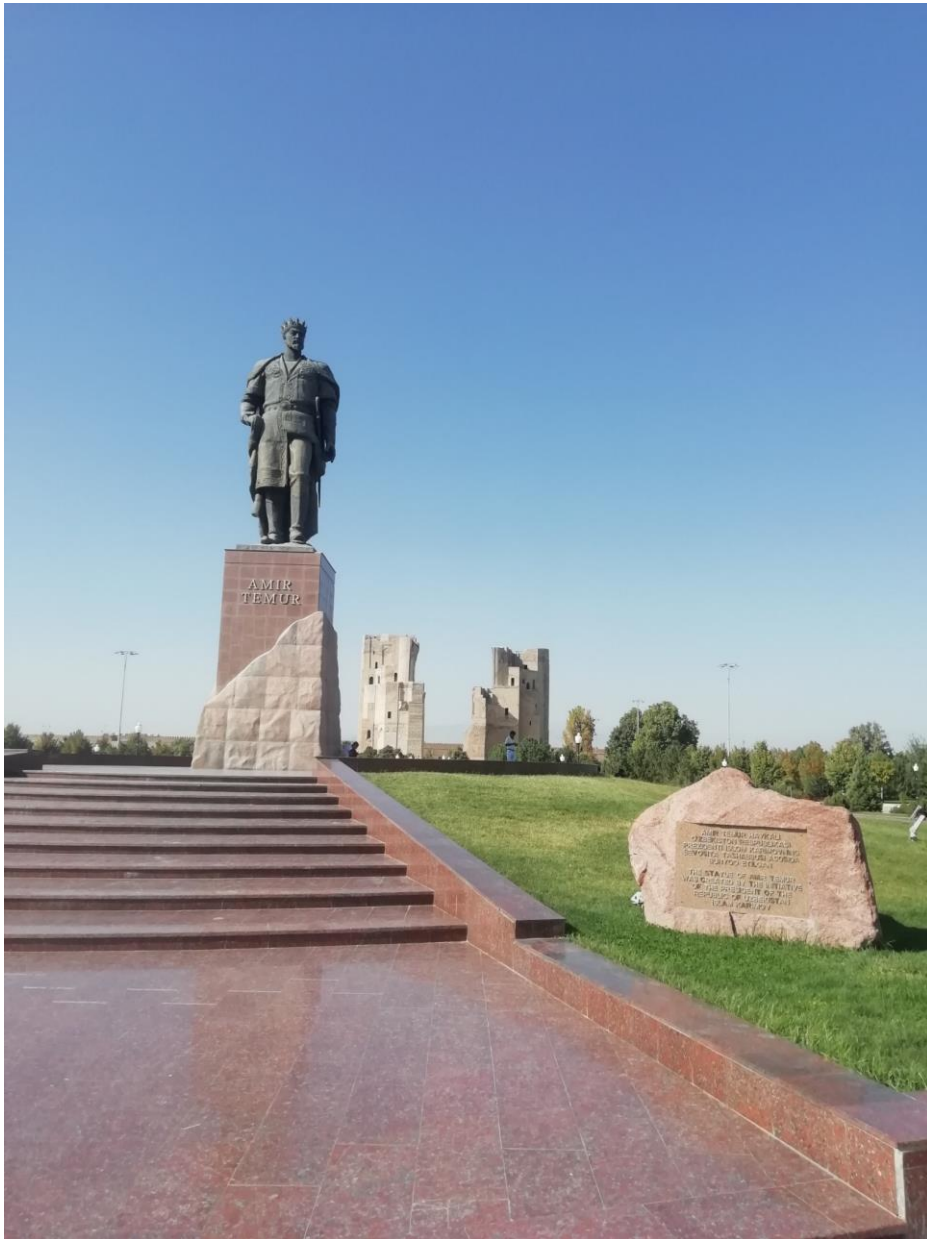
1717 – J. Mysliveček opera Tamerlán

„Když já vstanu z mrtvých, svět se otřese“ – nápis při otevření hrobky (19. 6. 1941)

Centrum Samarkand

Ulugbeg – observatoř, přesná astronomická měření

Od Timura odvozují svůj původ Mughalové

MONGOLOVÉ

Mughalové – viz příběhy dne o Šáhdžahánovi a Mumláz Mahál

**Bábur – potomek Tamerlána – dobytí Afghánistánu, částí Indie – Mongolové –
Mughalové (perské označení pro Mongoly)**

Polovina 16. století – mimořádná prosperita, podpora umění

Centrum říše – Ágra

Specifická architektura – Tádž Mahal

HOSPODÁŘSTVÍ

Chov dobytka – ovce, jaci, kozy, velbloudi dvouhrbí, koně, krávy – pasou se volně, jen dohled, přesuny – v létě do hor a v zimě zpět

Sběr plodin – česnek, cibule

Obchod – kůže, maso – za hedvábí, čaj, víno...

Nejdůležitější – kůň – malý vzrůst, nenáročný, odolný (100 km/den), „jezdci od kolébky“, často více než jeden, vynález – uzda, udidlo, sedlo, třmen – zlepšení jízdnicích vlastností využívaných při dobývání, nikdy nenosil náklad

Vozy – terek – „tělega“ – jede jako tělega – venkovský přepravní prostředek, náklad, lidi...

Jurta – 200 až 250 kg, vnitřek je organizován podle hierarchie, okno do nebe

Grigor Lusavorič

**Chor Virap
(Hluboká kobka)**

Tamerlán

301

Religio licita

Sv. Kristýna (Nina, Nino)

Kříž z révových ratolestí – jdi do (H)Ibérie

Jan 19, 23-24

Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a rozdělili je na čtyři díly, každému vojákovi díl; zbýval ještě spodní šat. Ten šat byl beze švů, odshora vcelku utkaný.

Řekli si mezi sebou: „Netrhejme jej, ale losujme o něj, čím bude!“ To proto, aby se naplnilo Písmo: „Rozdělili si mé šaty a o můj oděv metali los.“ To tedy vojáci provedli.

V jednotě je síla

Společné rysy

**Geografie – Prométheus,
Kazbeg 5033 m.n.m., Šchara
– 5201 m.n.m.**

Křižovatka cest

**Dávné centrum lidské
civilizace**

Náboženství

Uchování tradic

Arménie

Jeden národ, jedna kultura (před tlakem „mocných“)

Urartu – 1000 př. n. l. – 6. století př. n. l.

Jerevan (nejstarší na území bývalého SSSR)

**Alexandr Veliký – diadochové (Seleukovci) – Řím – Sv. Řehoř
– 301 n. l. státní náboženství**

**Významné postavené arménské církve – vlastní věrouka,
liturgie, podoba s koptskou církví, inspirace – Cyril a
Metoděj**

**Katholikos – Řehoř Osvětitel (Osvícenec) – Matenadaram –
dnes PNP**

ՄՈՒԹԱՐ ԳՈՏ, †1213 թ.
 ՄՔԻՏԱՐ ԳՈՏ, †1213 թ.
 MKHITAR GOSH, †1213
 MKHITAR GOCH, †1213

Հայոց Չափաւանագիրք, ձեռ. 1303 ր.
Армянский Судебник, рук. 1303 г.
Armenian Code of Laws, Ms. of 1303
Code de Lois Arménien, Ms. de 1303

[illegible]

Համարեալ զայս արար զորոյ
Էփէֆըն զաստատանի իմանս հոգեւորականաց յԵՍՏ
Գի զարուիք եւ շարժարար հոգեւորաց
ՍԵՆՏՅՈՒՔ ԱՅԱՌՈՒ ՏԵՌՈՒՆ ԻԿՈՐԺ
Դաստատանի. գիտելով զիտարալ ա ք
այ դաստա որս հրաման լինել մեզին ա
եւ յարգել զպիտի. յորոյ յայտն գիտը զա
մնանց գրով ասողեւն իմեքս զիտ ա
դաստատանի. Էփէֆենակս եւտ սակաս
եիդաստատորս սպաստան արար իդանս
զանիքս ե՛իմամանակս. վասնպիսի դպ
իդեղացա կարգեաց. զիդեղ եւս դաստա
տանն շոցա գրով պահեցան. ըստո ըտ
մ եւ մեր սեղեղի որպիսիստա զ իսկասաց
աւ. Էւ արդեալս զայս եւտեւսյու ք
զեհարկարարիակն. դաստա որաց յարգա
սլխատութեան դաստա տանին, թորակս
մեղել լինել. զիսկանստոր զորմեաց
կարգելի եւտարեկացեալ իրացիկացցին
իդատելոյ. զիմեպան բազորմանցա մ

ՄՄԲԱՏ ՄՊԱՐԱՊԵՏ

СМБАТ СПАРАПЕТ

SMBAT THE CONSTABLE

SMBAT LE CONNÉTABLE

Դատաստանագիրք, ԺԳ դ.
2 հո. 1618թ., Կարմիր վառք, Կիլիկիա
Судебник, XIII век, рук. 1618 г.
Монастырь Кармир, Киликия
Code of Laws
Ms. of 1618, Monastery Karmir, Cilicia
Code de lois
Ms. de 1618, Monastère Karmir, Cilicie

[illegible][illegible][illegible]

12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534

Nové Ilustrované Listy

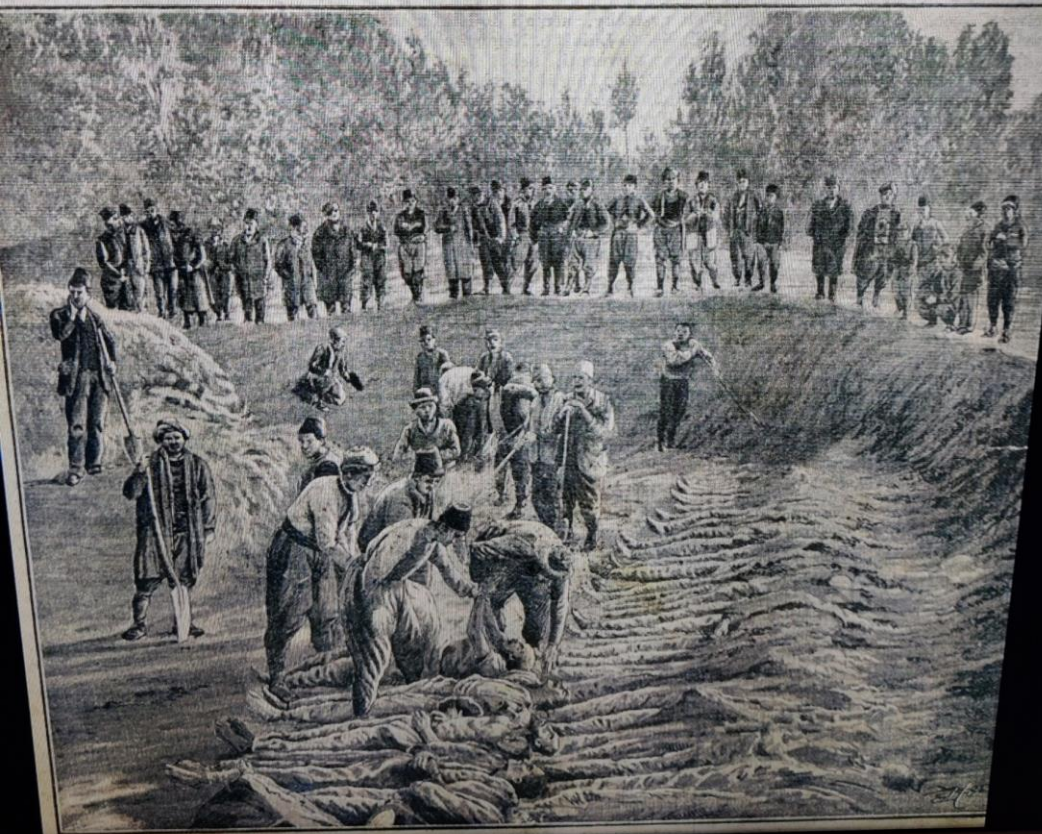
Předplatné: půlroční 80 Kč,
celoroční 150.

Předplatili i ve všech knihkupectví
prodejů novin, jakož i u našich obiláků.

chází každé druhé soboty.

Brno-Praha.

Ročník 18

KVI. No. 932.

PUCK BUILDING, New York, January 16th, 1895.
Copyright, 1895, by Keppler & Schwarzmann.

PRICE 10 CENTS

"What fools these mortals be"

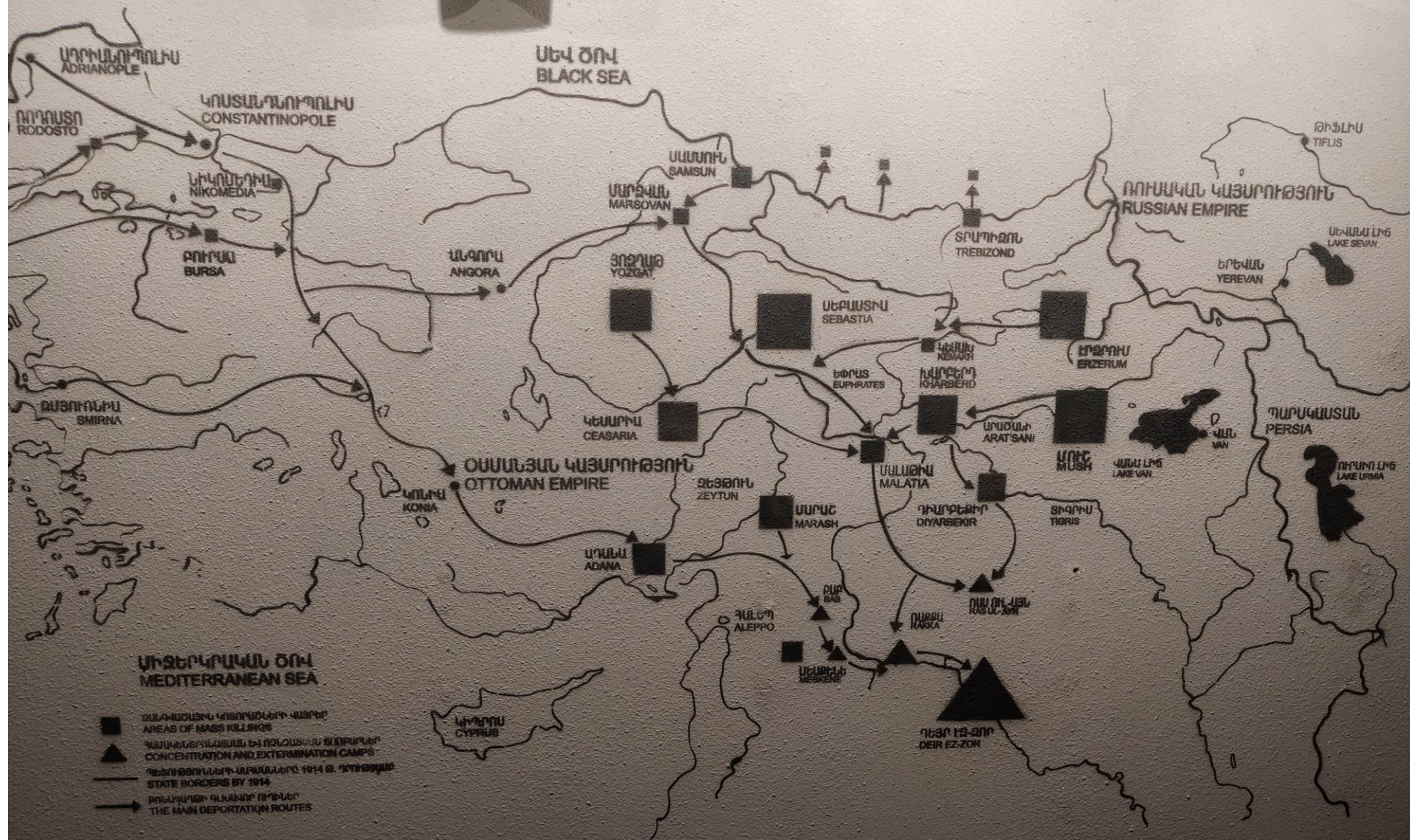
Puck

Entered at N. Y. P. O. as Second-class Mail Matter.

JOHN BULL'S DILEMMA.

«...Ո՞՞՛՛՛՛ Է ԱՅՍՈՐ ԽՈՍՈՒՄ ՀԱՅԵՐԻ ԲՆԱՋՆՋՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»:

ԱԴՈԼՖ ՀԻՏԼԵՐ
ՕԲԵՐՀԱԼՑԲԵՐԳ, 1939 թ., ՕԿՏՈՍՏՈՒ 22

"...WHO, AFTER ALL, SPEAKS TODAY OF THE ANNIHILATION OF THE ARMENIANS?"

ADOLF HITLER,
OBERSALZBERG, AUGUST 22, 1939

«...КТО СЕГОДНЯ ГОВОРИТ ОБ УНИЧТОЖЕНИИ АРМЯИН?»

АДОЛЬФ ГИТЛЕР,
ОБЕРЗАЛЬЦБЕРГ, 22 АВГУСТА 1939 Г.

«...QUI AUJOURD'HUI SE SOUVIENT DE L'EXTERMINATION DES ARMÉNIENS »

ADOLPHE HITLER,
OBERSALZBERG, 22 AOÛT 1939

NÁBOŽENSTVÍ

Mazdaismus – usedlí obyvatelé Íránu, posvátná kniha Avesta – velké světlo obklopilo matku Zarathustry, uchování věčného ohně, Mazda bojuje s Ahrimanem, ničitelem – každý člověk má právo si svobodně vybrat

Šamanismus – kočovníci stepí – šaman – hypnóza, trans – lidé chodili se ptát, co je čeká, jestli se uzdraví (zlý duch v lidském těle)... množství neviditelných bytostí, zpravidla zvířecí vzhled, zrcadlo, bubínek, miska, zvláštní oděv

Vesmír je z látek – voda, oheň, země, vzduch, zemi obtéká řeka-oceán, nebo ji obepínají hory

Tengri – bůh Nebe

Z Nebe se rodí panovník, viz dříve Čína, Mongolové...

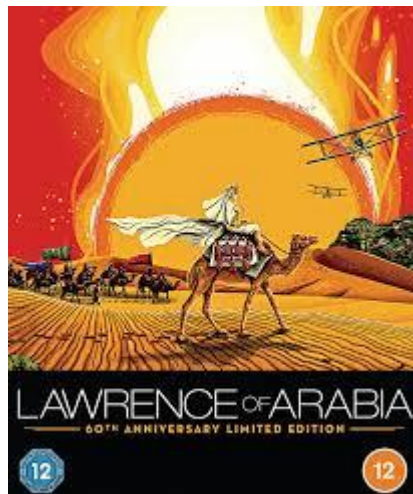
„Zničili jsme Sykes-Picotovu dohodu“

Plukovník Sykes – britský diplomat – „čára“ od Haify do Kirkúku (Irák)

Základ pro tajnou dohodu s francouzským diplomatem Picotem (1916)

Na sever od linie – Francouzi, na jih – Britové

Změny v rozporu se sliby danými kmenovým náčelníkům – aby bojovali na straně Trojdohody proti Osmanské říši

TATOOINE

Území, které připadlo po válce Británii – vytvořeno na základě pomoci tamních kmenů Británii ve válce – Hášimovci a Saúdové – oběma slíbeno totéž – takže území rozděleno – Saúdové – název po kmeni Saúdská Arábie, druhá oblast – Transjordánsko – území za řekou Jordán, 1948 – **Jordánsko (Ammán)**

Snaha o vládnutí s „pomocí“ britských diplomatů

Hášimovci původně též z okolí Mekky, zatímco kolem Ammánu – beduíni a po roce 1967 – obsazen Západní břeh – útěk Palestinců do Jordánska, kde dnes tvoří většinu obyvatel, též uprchlíci ze Sýrie a Iráku

****Libanon** – původně provincie Sýrie, Francie – přátelství s místními arabskými křesťany – vytvořen pro ně stát Libanon – nižší porodnost křesťanů, vyšší u muslimů + příchod Palestinců – občanská válka, muslimové dnes jasná většina**

Šíité – jih země a Bejrút – Hizballáh

Zbytek země – sunnité

Též Alavité

Sýrie – 70 % sunnité X 12 % alavité – horalé, nejnižší vrstva společnosti – ale najímání Francouzi do ozbrojených složek (vojsko, policie) – vzestup – minorita vládne – vzestup násilí – mezi alavity patří i klan Asadů – vláda v zemi od roku 1970, kdy bylo poraženo Muslimské bratrstvo – vraždění členů, nikdy neodpustili – občanská válka 2011

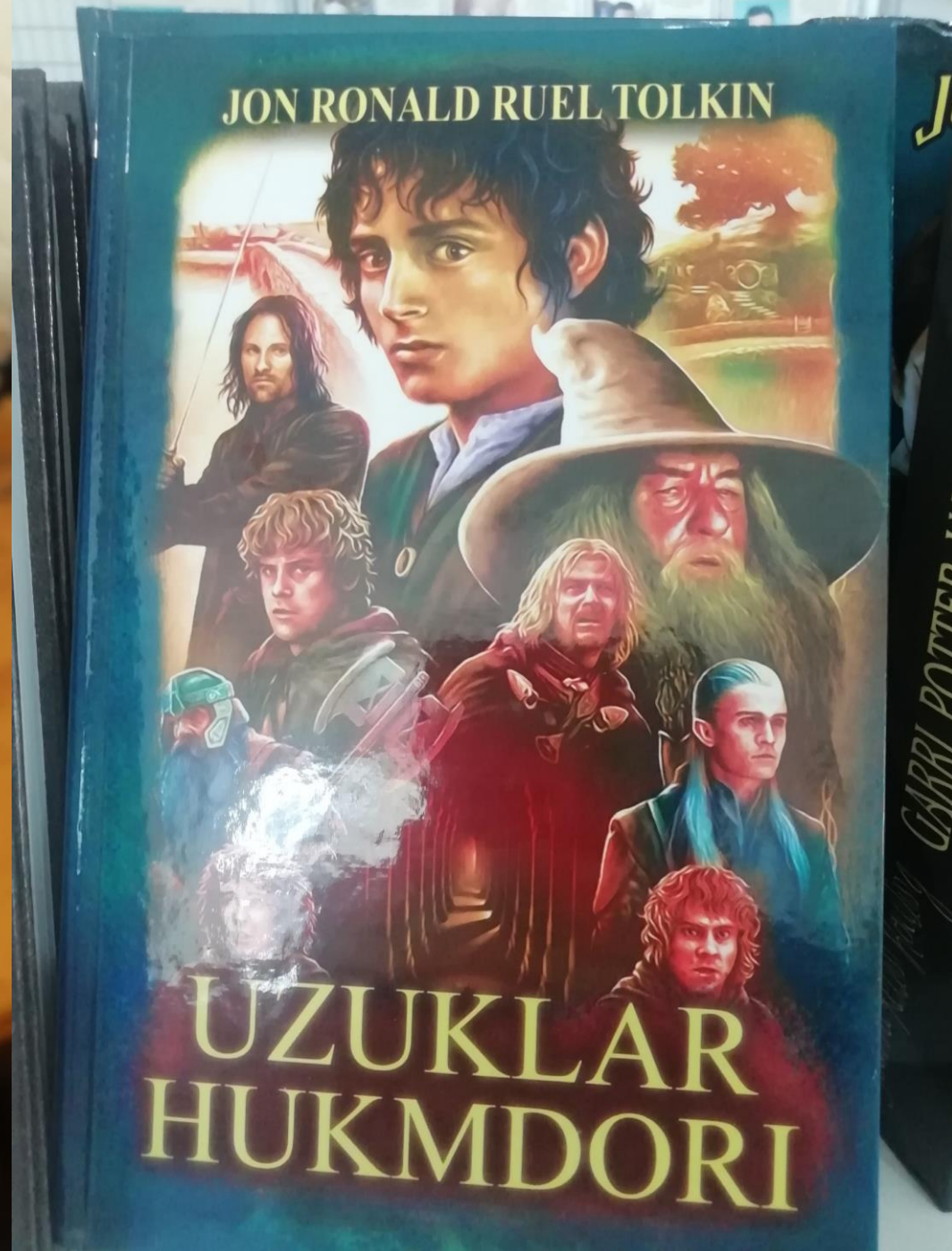
Bahrajn	Bahrajn Petroleum Co.	USA 100 %	1934-2014
Irák	Khanaqin Oil Co.	VB 100 %	do roku 1959
	Iraq Petroleum Co.	VB 28,75 %, VB+hol. 23,75 % USA 23,75 %, Fr. 23,75 %	1825-2000
Katar	Shell Company of Qatar	VB+Hol. 100 %	1952-2027
Kuwait	Kuwait Oil Co.	USA 50 %, VB 50 %	1934-2026
Saúdská Arábie	ARAMCO	USA 100 %	1933-2005

Těžba %	1937	1957
USA	13,8	57,5
VB	78,8	34,0

Země	Společnost	Prodejní cena/barel USD	Náklady/barel USD	Zisk % k výrobním nákladům
Irák	Iraq Petroleum Company	1,92	0,25	668
Irán	Mezinárodní konsorcium	1,91	0,10	1810
Kuvait	Kuwait Oil Company	1,72	0,10	1620

**Česko dodá vlaky do Uzbekistánu.
Škoda v Taškentu podepsala
dohodu za tři miliardy korun**

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/cesko-doda-vlaky-do-uzbekistanu-skoda-v-taskentu-podepsala-dohodu-za-tri_2604300958_med

**Afrosiyob – král Turánu (kočovníci x
usedlí Írán) – nejstarší část
Samarkandu**

Masjiddagi to'rtta X - XI asrlarga oid ustunlardan bittasi. Undagi yozuv:
Faqih (huquqshunos) Abul Fazl al-Muhlii buyrug'i va uning mablag'iga
bitkazilgan ushbu xayriyani Olloh qabul qilsin, uning va ajdodlarining
gunohlarini avf qilsin.

Один из четырёх колонн мечети, относящихся к X - XI векам. Надписи
на колонне: Эта колонна, изготовлена по приказу и на средства
факиха (законоведа) Абул Фазла ал Мухли. Да примет Аллах его
пожертвования и простит ему и его предкам грехи своей милостью.

One of the four X - XI century pillars in the mosque. The inscription reads:
May Allah accept this charity done at expense of Abul Fazl al-Muhli,
a faqih (lawyer) and forgive him and his ancestors sins.

Děkuji za pozornost!

Jan Podola